

DUNDERHAKE, m. 2. pl. — *hakar*. (fam. skämtv.) Se *Huggare*, *Bullerbås*.

DUNDERSLAG, n. 5. (af t. *Donnerschlag*) Se *Åskslag*.

DUNDRA, v. n. 1. 1) Frambringa, förorsaka, medföra det starka buller, som kallas Dunder. *Åskan, kanonerna d.* Brukas äfv. impersonelt, t. ex.: *Det d-r i skyn. Ack hör, ack hör, hur det d-de! D. till*, plötsligen låta höra ett dunder. — *Syn. Däna, Braka.* — 2) (fig.) a) Skarpt ifra emot. *D. emot laster. D. på predikstolen*, i sin predikan från predikstolen ifrigt fördöma synden och alla syndare. — *Syn. Se Ifra.* — b) *Svärja och d.*, med dunderande stämma svärja och förbanna.

DUNDRANDE, n. 4. 1) Fortsatt, långvarigt dunder, buller. *Hvilket förfärligt d!* — *Syn. Dånande, Dön, Brakande.* — 2) (fig.) a) Skarpt ifrande. *D. på predikstolen.* — b) *Svärjande och d.*, svärjande och förbannande med grof stämma. — *Adj. p. 1. En d. röst*, utomordentligt grof och stark röst. (Fam. skämtv.) *D. kalas*, storstättligt. Se äfv. *Hejdunderande*.

DUNDRARE, m. 5. (myt.) Benämning på Jupiter eller Thor, såsom åskans gud.

DUNGE, m. 2. pl. *dungar*. Helt liten skogslund. Man säger oftare Skogsdunge.

DUNIG, a. 2. Full af dun. — *Dunighet*, f. 3.

DUNKA, dunnngka, v. n. 1. Slå långsamt, men hårdt på något, som ger ett starkt, men doft ljud. *D. på trumma, pukor.* — *Dunkande*, n. 4.

DUNKEL, dunnngkl, a. 2. (t. *dunkel*) 1) Något mörk. *Ett d-t rum. En d. dager, färg. Ett d-t ljus, svagt.* — *Syn. Se Mörk.* — 2) Oklar, utan glans. *Ett d-t glas. D-kla ögon.* — *Syn. Se Oklar.* — 3) (fig.) Otydlig. *Meningen är något d.* — *Syn. Se Otydlig.*

DUNKEL, dunnngkl, n. 3. Svagt ljus, svag dager, lindrigt mörker. *I skymningens d.* — *Syn. Se Mörker.*

DUNKELHET, dunnngkl-hét, f. 3. Egenskapen att vara dunkel (i alla bem.).

DUNKELT, dunnngklt, adv. 1) Svagt, matt. Säges om ljus. *Lysa d. Lampan brinner d.* — 2) Otydligt. *D. urskilja något. D. inse.*

DUNKNING, f. 2. Handlingen, då man dunkar (se *Dunka*).

DUNKUDDE, m. 2. pl. — *kuddar*. Kudde, stoppad med dun.

DUNS, dunns, m. 2. (fam.) Ljudet och skakningen, som uppkomma, då någon tung kropp faller, t. ex. på ett golf, ett däck, o. s. v. *Det hördes en d. af den fallande kroppen. Det gaf en d., då han föll ned på golfvet.*

DUNSA, v. n. 1. (fam.) Falla tungt på ett golf, ett däck o. s. v., så att det ger en duns (se d. o.). *D. i golfvet.*

DUNST, m. 3. 1) Genom kropparnes utdunstning i luftkretsen uppstigande vattenpartiklar, hvilka, då de äro aldeles upplösta, äro fullkomligt luftformiga, således osynbara, men blifva synbara såsom töcken eller skyar, då de antingen icke blifvit fullkomligt upplösta, eller ock genom temperaturförändring blifvit fällda och förlorat sin gasform. *Vid stark värme är luften full af d-er. Skadliga, osunda d-er.* — 2) Luft, som utvecklas ur ett ämne, en kropp. *D-er, som uppstiga ur magen*, genom matsmältningens verkan på förtärda födoämnen. (Fig.) *Slå blå d. för någon*, se under *Blå.* — 3) Benämning på finaste sorten sparfogel. — *Ss. D-full.*

DUNSTA, v. n. 1. Sprida, utveckla dunster. Brukas äfv. aktivt, t. ex.: *Blommorna d. vållukt.* — *D. bört, üt*, se *Bortdunsta, Utdunsta.* — *Syn. Utdunsta, Ånga, Utånga.* — *Dunstande*, n. 4.

DUNSTBILD, m. 3. Se *Luftbild*.

DUNSTHÅL, n. 5. Se *Por*.

DUNSTIG, a. 2. (föga brukl.) Full af dunster.

DUNSTKRETS, m. 2. 1) (i allmänhet) Hvarje med dunster uppfyllt krets, som omgifver en kropp. — 2) (särskilt) Den del af luftkretsen (atmosferen), som är uppfyllt af de från jorden utvecklade dunsterna.

DUNSTKULA, f. 1. Se *Eolipil*.

DUNSTLUFT, m. 3. Se *Gas*.

DUNSTNING, f. 2. Den naturverknig, då ett ämne, en kropp dunstar.

DUNSTOCKAR, m. 2. pl. (bot.) Se *Kasdun*.

DUO, m. o. n. 4. (i plur. brukas helst *Duetter*) Se *Duett*.

DUODECIMA, -- desima, f. 2. (i musik; lat.) Tolfte tonen ifrån grundtonen.

DUODES, -- és, m. 3. 1) Bokformat, då arket är indeladt i tolf blad. — 2) Bok i sådant format. — *Ss. D-format, -upplaga.*

DUODESBÄND, -- ésbänd, n. 5. Bunden bok i duodes.

DUODRAM, -- ám, m. 3. Se *Melodram*.

DUPLETT, dupl'tt, m. 3. 1) Föremål, helt och hållet liknande ett annat, och som befinnes på samma ställe som detta, t. ex. i en konstsamling. — 2) Åfskrift.

DUPLIK, -i'k, m. 3. En anklagad persons svar på kärandens replik. [Duplique.]

DUPLO. (lat.) *Akt in d.*, hvaraf finnes duplett.

DUPPA, f. 1. Tofs, t. ex. på en trumpet.

DUR, s. indekl. (i musik) Tonart, som går i någon durskala (se d. o.). *Detta stycke går i d., i c d.* — *Syn. Durtonart.*

DURACKORD, dürack'rd, m. 3. Ackord i en durtonart.

DURA, v. n. (pop.) Vara, uthärda.

DURABEL, duräbl, a. 2. (fr. *Durable*) Varaktig.

DURCHLAUCHT, durkläuckt, f. 3. (t.) Titel, som tillkommer furstliga personer ända till rangen af en storhertig. Betyder egentligen: Genomskinlighet, Klarhet. *Hans D., Eders D.*

DURCHLAUCHTIG, dürkläucktig, a. 2. (t.) Epitet, som tillägges furstar, hvilkas titel är *Durchlaucht*. Brukas mest i superlativ, t. ex.: *D-ste furste och herre!*

DURCHLAUCHTIGHET, durkläucktigghét, f. 3. Se *Durchlaucht*.

DURK, m. 2. (skepp.) 1) Förvaringsrum. — 2) Golfvet i detta.

DURK, adv. (t. *durch*; fam.) 1) Helt och hållet. *Kulan gick d. igenom.* — 2) Strax. *Han blef så ond, att han gick d. sin väg.* — 3) *Gå d.*, se *Durka*.

DURKA, v. n. 1. Säges om en häst, då han emot ryttarens vilja i fullt galopp blindvis ränner bort. — *Syn. Gå durk, Skena.* — *Durkannde*, n. 4.

DURKFART, c. 3. (t. *Durchfahrt*) Genomfart.

DURKLOPP, n. 3. (t. *Durchlauf*) Se *Diarrhé*.

DURKMÄRSCH, m. 3. (t. *Durchmarsch*) Främmande truppers marsch genom en själfständig stats gebit. Genomtg, Genomtgående.

DURKSLAG, n. 5. (t. *Durchschlag*) 1) Verktyg, hvarmed vid smidning hål åstadkommes i jern.